

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

Ο ΧΑΝΣ ΧΟΛΜΠΑΪΝ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ

Ο μεγάλος Γερμανός ζωγράφος ΧΑΝΣ ΧΟΛΜΠΑΪΝ

Τα πρώτα χρόνια του μεγάλου Γερμανού ζωγράφου, Μέγας καλλιτέχνης, αλλά δυστυχισμένος σύζυγος. Ο χαρακτήρας της γυναίκας του, Σωστή τιγρίς. Πώς τον διευκόλυνε ο Έρσμορ; να φύγει για το Λονδίνο. Όπου ο Καγκελάριος Μάρος τον κρύβει, ζηλοτύπος. Ο ενδουσιασμός του Βασιλέως. Ένα επεισόδιο. — «Μη μου γγίζετε τον Χολμπάιν, κλπ. κλπ.

Μεταξύ των μεγαλύτερων ζωγράφων των νεότερων χρόνων, συγκαταλέγεται και ο Γερμανός Χάνς Χολμπάιν. Ο αδελφός αυτός προσοπογραφός γεννήθηκε στα 1498 από μικρός δε έδειξε τέτοια πρόθυμη ζωγραφική ικανότητα, ώστε όλοι όσοι είδαν πίνακά του εκείνης της εποχής, έπροσφίταναν πως θα γίνετο, έπροσφίταναν πως θα γίνετο, έπροσφίταναν πως θα γίνετο...

άμεσος να μάθει τ' όνομα του μεγάλου αυτού ζωγράφου και όταν τον γνώρισε, τον πήρε κοντά του στ' ανάκτορα και τον όνομασε επίσημο ζωγράφο του!

Από τη μία μέρα στην άλλη ο Χολμπάιν έγινε διάσημος, πλούσιος, παντοδύναμος.

Για να καταλάβετε δε πόση δύναμη ε' εξουσία είχε ο ζωγράφος στα χέρια του, θα σας διηγηθούμε το παρακάτω ανέκδοτο, που δείχνει πόσο εκτιμούσαν τότε τους καλλιτέχνες, τους ανώτερους ανθρώπους.

Όλοι οι ζωγράφοι που φτιάχνουν απολιετικώς πορτραίτα, βρίζονται πολλές φορές υποχρεωμένοι να κάνουν μια προσοπογραφία με πάσα μυστικότητα. (Μια παντρημένη κυρία θέλει να έχη το πορτραίτο ενός φίλου της ή να φτιάξει το δικό του και να το ζωρέψει στον έλεγκτο της καρδιάς της, και ούτω καθ'εξής). Τα πορτραίτα βέβαια αυτά πρέπει να γίνουν μυστικά, για να μην το μάθουν οι ενδιαφερόμενοι και προκληθούν σκάνδαλα ή άλλες φασαρίες. Μια μέρα, λοιπόν, που ο Χολμπάιν ήταν απορροημένος με μια «εμπιστευτική» εργασία αυτού του είδους, τον έπασκεψθη ένας νεαρός λόρδος για να του φτιάξει το πορτραίτο του. Ο Χολμπάιν σταμάτησε την εργασία του και πήγε να τον δει στο σαλόνι του. Όταν όμως τον ζήτησε να δει το άτελει του, ο ζωγράφος του άρνγηθηκε με μεγάλη ενόχληση, λέγοντας πως αυτό του ήταν αδύνατο στη στιγμή εκείνη. Ο λόρδος εξακολουθούσε να έπιμενη κι' ο Χολμπάιν να άρνείται.

νη μία μέρα πολύ μεγάλος. Και ο Χολμπάιν δεν διέφρασε τις προφητείες τους, άπεναντίας μάλλον ύπερβη τις προσδοκίες τους.

Ο ζωγράφος αυτός δοξάστηκε κυρίως στην Άγγλία, εκεί δε έφτιαξε τους κυριώτερους πίνακες του οι οποίοι παρουσιάζουν ως επί το πλείστον προσοπογραφίες Άγγλων μεγιστάνων. Μά γιατί έφτιαξε από την πατρίδα του; Άλλοιόστατα: για να γλυτώσει από τη γυναίκα του, μια μέγαρη ή οποία του έφρανε ζωολοκτικώς το φάρι στα χέρια. Ο Χάνς Χολμπάιν άναγκαζόταν να λείπει όλη τη μέρα από το σπίτι του και να γυρνάει στις διάφορες ταβέρνες, μύνο και μόνο για να μη βρεθεί μπροστά του τη γυναίκα του. Και όταν ο φίλος του ο Έρσμορ, ο περίφημος φιλόσοφος και συγγραφέας του πολυζωότου βιβλίου «Εγκώμιον Βλακείας», του παρέσχε τα μέσα να φύγει για την Άγγλία, ο Χολμπάιν δεν έδιστασε καθόλου να παρατήσει την προσφιλή του γυναίκα και να ξεκινήσει. Η φύγη αυτή από τη συζυγική έστια στάθηκε η σωτηρία του. Γιατί αν έμενε κοντά στη γυναίκα του, όπως ο άλλος μεγάλος ζωγράφος Άλβέρτος Ντύρερ—ο οποίος είχε κι' εκείνος την άτυχία να πάρη γυναίκα όχι άναξία του—θα πέθανε άσφαλώς από μαρασμό και θλίψη.

Όταν πήγε στην Άγγλία ο Χολμπάιν παρουσιάστηκε άμέσως στον παντοδύναμο καγκελάριο Θωμά Μάρσο, μη συστατικά γράμματα του Έρσμορ. Ο Θωμάς Μάρος κατενθουσιάστηκε με την τέχνη του Χολμπάιν και άπεράσισε να τον κρατήσει κοντά του, κυριώφά από τον βασιλέα, για να μην τον πάρη. Ο Χολμπάιν δεν έμεινε καθόλου δυσαρεστημένος από αυτό, γιατί φοβότανε μήπως αν γίνη πολύ γνωστός στην Άγγλία, τον άνακαλύψει η γυναίκα του.

Ο Θωμάς Μάρος κράτησε το γερμανό ζωγράφο πολύν καιρό κοντά του και τον έβραλε να του ζωγραφίση όλους τους συγγενείς και φίλους του. Ηρθε όμως μια μέρα που ο καγκελάριος απέφραηκε ότι ο ζωγράφος αυτός θα μπορούσε, με τη μεγάλη τέχνη του, ν' αποκτήσει πολύ σύντομα δόξα και περιουσία, και πως ήταν κερία να τον κρατήσει κλεισμένο σπίτι του. Κ' ένα βράδυ που είχε καλέσει το βασιλέα σε μια μεγάλη τελετή στο μέγαρό του, τον πήρε στο ιδιαίτερο δωμάτιό όπου έφραγε τα πορτραίτα του Χάνς Χολμπάιν και του τα έδειξε.

Βασιλέως της Άγγλίας ήτανε τότε ο περίφημος για την άκοιλασία και τη θρηοδία του Έρσμορ Η'. Μά ο αυταρχικός αυτός μονάρχης ενδιέφεροτο πολύ για τις καλές τέχνες και, ως ήτο έπιόμειο, έμεινε κατενθουσιασμένος με τους πίνακες που του έδειξε ο καγκελάριος του. Ζήτησε

□ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΜΑΚΑΒΡΙΟ ΧΟΡΟ» ΤΟΥ ΧΟΛΜΠΑΪΝ □

ΜΑΚΑΒΡΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ή ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ λεγόνοσαν στο μεσαιώνα άλληνωμάς είνους που παριστάναν όλα τα έπισημάτα του άνομοτου συνοδοιούτου από το φάρι του θανάτου—σύμβολο της άνοιας φροσας. Περιφήμιο είνε σχετικώς 18 τέτοιος πίνακες του Χολμπάιν, που άποτελούν το «Μακαβριο Χορό» όπως όνομαζε τη σειρά αυτή. Στις είνους αυτές δεύει βλέπετε τη βασιλική και άριστοτέρα την κληρική εξουσία άπειλομένης και τις δύο από το δρόσανο του θανάτου.

μήπως ο λόρδος διαμαρτυρηθεί στις άρχές, μήπως τον πύσουν και τον φυλάξουσιν. Έτσι άμεσως στο δωμάτιό του, πήδηξε από το παράθυρο στα κεραμίδια του άνακτορου και άφραυ περιπλανήθηκε κάμποσο, σάν γάτος στις στεγές διαφόρων σπιτιών, έφρασε τέλος στη συνοικία του άνακτορου και παρουσιάστηκε τρέμοντας στο βασιλέα, από τον όποιο εξήγησε χάρη και συγχώρεση για την άφρανα πράξη του. Ο Έρσμορς τον επέπληξε, του συνέστησε να συγκαταί καλύτερα στο έξης τα νεύρα του και του προσέφερε άσφαλο σ' ένα από τα άμέτρητα δωμάτια του.

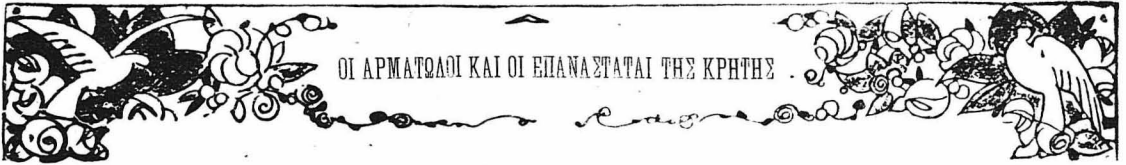
□ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΜΑΚΑΒΡΙΟ ΧΟΡΟ» ΤΟΥ ΧΟΛΜΠΑΪΝ □

Τα όργανα και ο Έρσμορής

Υστερ' από λίγο, κατέφρασε στ' άνάκτορα και ο λόρδος, ύποστηροζόμενος από δυο ύπρητές του, έπειδή είχανε σπάσει τα πλείονα του και δεν μπορούσε να περπατήσει, με το πρόσωπο γεμάτο έπίδειξη. Ζήτησε άκρόαση από το βασιλέα και όταν παρουσιάστηκε μπροστά του, του παραπονέθηκε για το θάσος και την άναίδεια του γερμανού ζωγράφου και ζήτησε την παραδειγματική τιμωρία του. Έκει όμως που περίμενε να δει το βασιλέα να πέρη με ζση το μέρος του και να διατάσση άμέσως τη σύλληψη και τη βία προσοργη του αδύδους γερμανού, βρθηκε τον Έρσμορ πολύν λίγο διατεθειμένο να

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑΣ

ΟΙ ΑΡΜΑΤΩΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΑΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ένας παπᾶς πού πετάει τὰ ράσακ του, γιὰ νὰ πολεμήσῃ Τούρκους. Ο Ξέπαπας περνᾶει ἀλλὰ δὲν προσκυνᾶει τοὺς «μωρτά- τες». Τὸ μεγάλο Κρητικὸ παράπονο τοῦ 1830. Τὰ σκορπισμένα κόκκαλα τῶν Χριστιανῶν. Ένα ἀνάθεμα κατὰ τῶν Εὐρω- παίων. Τὸ σάλτο-μωρτάλε τοῦ Χατζημιχάλη. Ὁ «Χατζῆς γνωστῆς» καὶ ὁ κἀνερωπέμορφος Λέων.

Ἐγοράσαμε σὲ προηγουμένα φύλλα, γιὰ τὸν Κρητικὸ ἀρματολι- σμὸ, ἀπὸ τότε ποὺ ἀσπλοβόησε ἡ μεγαλόνησος μερὶ τοῦ 1821. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἡρώων καὶ ἀρματολῶν ποὺ ἀναφέραμε, ἦταν καὶ ὁ Ξεπατέρας ἢ Ξεπάτας. Αὐτὸς, καθὼς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ὄ- νομα του, ἦταν παπᾶς, ἐπέτιθε δὲ τὰ ράσακ του — ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄ- νομα Ξεπάτας καὶ Ξεπατέρας—ἐπῆρε τὸ ντυσέμα καὶ ἔφερε θαύ- ματα ἀνδρεία.

Ἦταν πληγωμένος στὸ χέρι μιὰ ἡμέρα, ὅταν ἓνα μεγάλο ἀπό- σπασμα Τουρκικοῦ στρατοῦ, ἄρχισε νὰ τὸν κυνηγᾷ, ὡς ποὺ τὸν ἔλθεισε σ' ἓναν πύργο ὄχρω.

Ὁ Σαλιτζᾶ-Ἀγάς, ποὺ ἦταν ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσπάσματος αὐτοῦ, θαυμάζοντας τὴν ἀνδρεία τοῦ Ξεπατέρα, τοῦ πρότεινε νὰ πωραδοθῇ καὶ τοῦ ἔκανε βαρὺ ὄρο, νὰ τοῦ ζωίσῃ τὴ ζωή.

— Προδόσον Ξεπατέρα μου, νὰ δώσῃς τ' ἄρματά σου, νὰ ξεμωστῆρῃς τῆ ζωῆ καὶ τὴν παλληκαριά σου.

Ὁ γενναῖος ὄμως Κρητικὸς ἀπάντησε, προβάλλοντας ἀπὸ τὴς ἐ- πάλξεις τοῦ πύργου καὶ δείχνοντας τὸ τσακισμένον χέρι του :

— Δὲν κροχνοῦν, μωρτάτῆρῃς, μόνο θὰ τὸ βροντήσω Μπέλιμ (μῆπως) μωθθον φίλο: μου καὶ θὰ σασὲ νικήσω.

Καὶ ἐξακολούθησε νὰ πυροβολῇ, μὲ τὸ ἓνα χέρι ἀπὸ τὴς πολε- μίστρως τοῦ πύργου καὶ τὴσ ἤμια ἔκανε, στοὺς Τούρκους, τοὺ ἀποφασίσαε στὸ τέλος νὰ βάλουνε φωτιά στὸν πύργο :

Νὰ πὸς διηγείται τὴ σκηνὴ αὐτὴ τὸ Κρητικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι.

Τὸ πύργου δώκαμε φροιά, κ' ἀνοίξαν τὰ θεμέλια
ποὺ τὸν εἰσιγουρέγγανε τὰ τέσσαρα
[καστέλια]
Πότε πορῆζει ὁ παπᾶς καὶ παίζου-
[σιν τὸν μπάλλες,
κ' ἐπήρασιν τὸν τῆ ψυχῆ, μὲ δι-
(χος λιγομάρες !.

Μολταῦτα σ' ὄλους τοὺς μακρούς καὶ αἰματηρούς ἀγώνες ἡ Κρήτη, δὲν ἐλευθερώθηκε στὰ 1830, ὅπως ὅλοι ἔλπιζαν, καὶ δὲν ἐνώθησε μὲ τὸ ἐ- λεῦθερο Ἑλληνικὸ βασίλειο.

Τὴν μεγάλῃ πίκρα τῶν Κρητικῶν καὶ τὸ βαθὺ παράπονο τους, κατὰ τὴς ἀδικίας τῶν βασιλέων καὶ τῶν διπλωματῶν, καὶ τῆς σκληρότητος τῆς Εὐρώπῃς, τὸ ἐκφράζουσε πολὺ βαθειὰ τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Εἴχαμε θάρος εἰς ἐσᾶς, τῆ βασιλεῖς, τῆ φράγκους,
κ' ἐδῶ μᾶς ἀδικήσατε, κ' ἀφικατέ μας σκλάβους.
Ὅποιος ἀνέβει τὴ βουνά, νὰ κἀτα εἰς τὴς στράτες,
θὰ ἰδῇ πουλιὰ πετούμενα π' τῆσ δρόμους νὰ πετοῦσι,
τὰ κόκκαλα τῶν Χριστιανῶν σὰ δόντια νὰ βαστοῦσι...

Εἶνε δὲ ἀκόμα συγκινητικὴ ἡ ἀφέλεια μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Δημοτικὴ Μοῦσα ἀπειλεῖ τὴ Γαλλία καὶ τὴν Ἀγγλία μὲ τὴν τιμωρία τοῦ Θεοῦ στὴ Δευτέρα Παροῦσία :

Σὰν ἔρθῃ ὁ φοβερός καιτῆς οὐλῶς νὰ μᾶσε κριῆν

διώξῃ τὸ ζογοφάρο. Πράγματι, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἀγαποῦσε τόσο πολὺ τὸ Χολμπάιν, ὥστε δὲν πῆγανε ἡ καρδιά του νὰ τοῦ κά- νη κακὸ. Τότε ὁ λόρδος ξεμῆμῃν καὶ ἐδήλωσε στὸ βασιλεῖα πὸς ἀ- ποῦ ἔκεινος δὲν ἤθελε νὰ τὸν τιμωρίσῃ, ἀλλὰ τὸν τιμωροῦσε μόνος του.

Ὁ Ἐρρίκος ἔγινε τότε κ' ἐκείνος ἔξω φροεῖν μὲ τὴν ἀσεβῆ ἀ- πάντησῃ τοῦ νεαροῦ λόρδου. Τὸν ἐπέτιθε δρομύτητα γιὰ τ' ἀστο- χαστα λόγια του καὶ τοῦ ἐλεγε πὸς ὅποιος θὰ τολμοῦσε νὰ σηκώσῃ χέρι πάνω στὸ Χάιν Χολμπάιν, τὸ ζογοφάρο τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, θὰ εἶχε νὰ κἀνῃ μὲ τὸν ἴδιο προσωπικὸς.

— Φαντάζεσαι λοιπὸν, ἐξακολούθησε ὁ ὀργισμένος βασιλεὺς, πὸς ὁ ζογοφάρος αὐτὸς εἶνε ἀνθρωπος κατῆσ ἡμισοσία ; Φέρε μου ἐφτά χωριάτες τὸν σὺν κἀνο ἀμέσως λόρδους σάν καὶ σένα !... Ἐφτά ὁ- μως λόρδοι σάν τὴν ἀρεντιά σου, δὲν μποροῦν νὰ κἀνουν ἓνα Χάιν Χολμπάιν !...

Κ' εἶσι ὁ Χολμπάιν δὲν ξανα- ἐνοχλήθηκε πεῖα ἀπὸ κἀνένα.

τὰ τάγματ' οὐλα τ' ὄρμανοῦ τραγῶς ν' ἀκλουθοῦσι,
θάρθουνε μὲ παράπονο κ' οἱ Κρήτες νὰ σταθοῦνε,
μπροστά στὸ φοβερὸ καιτῆ τ' ἀδικία τὸν νὰ ποῦνε,
τότες ν' ἀποκριθῆτ' ἐσεῖς Ἀγγλία καὶ Γαλλία
μπροστά στὸ φοβερὸ καιτῆ, δευτέρα παροῦσία !

Ἀπὸ τότε ποὺ ἐλευθερώθηκε ἡ Ἑλλάς στὰ 1830, ἔξη φορές σήκωσε ἐπανάστασι ἡ Κρήτη, ζητώντας τὴν ἐλευθερία της. Στὰ 1833, 1841, 1858, 1866, 1878, 1889 καὶ 1896.

Ἡ πιὸ σπουδαία, ἀπὸ ὅλες αὐτῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἦταν ἡ τοῦ 1866, κατὰ τὴν ὁποίαν συνεκροτήθη στὴ Κρήτη καὶ προσφώνη Κυ- βέρνησι καὶ ἐκλήρωσε τὴν ἔννοσι τῆς νῆσος μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ ἐπαναστάσις αὐτὴ διήρκασε δύο ὁλόκληρα χρόνια καὶ ὑποστη- ρήθηκε ἀναρᾶνδον ἀπὸ τοὺς κατοικοῦς τῆς ἐλευθερῆς βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡμῶς ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησι. Ἀνεδίει δὲ δύο ἐντοπίους ἡρώας τὸν Χατζῆ-Μιχάλη καὶ τὸν Κριάση.

Πρῆτοι ὄμως νὰ μνημονεῖσθου ἐδῶ καὶ τοὺς δύο ἀνδρείους ἀξιωματικοῦς τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τὸν Κυθῆριον Π. Κοροναῖον καὶ τὸν ἀπὸ τὴν Κρήτην κατᾶγοντον Ι. Ζυμβραζάκη, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τεθεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπαναστατῶν στὴν Κρήτην, διηρόνταν τὸν ἀγῶνα καὶ εἶχαν καὶ ἐπιτυχῆς ἀρκετῆς κατὰ τὸ πρῶτο ἔτος.

Ἡ ἐπανάστασις αὐτὴ τοῦ 1866 ὑποκινήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀρχιμαν- δρίτη Παρθένιον Κελαῖδῃν καὶ ὑποστηρίχθηκε ἀμέσως ἀπὸ τὸν Κο- ρωναῖον (Βολυνδάκη), ποὺ εἶχε μεγάλη ἐπαρροῆ στὴν Κρήτη. Οἱ παπᾶδες πάντοτε λάβαναν μέρος στῆς ἐπαναστάσεως τῆς Κρήτης, καὶ πολλῆς φορές καὶ τῆς ὑποκρίσανε αὐτοί. Παράδειγμα ὡς ὁ Παπαμαζῶς, ποὺ ἔδωσε στὸ Βάμα, τοῦ Ἀποχορῶνον, τὸ σῆνῃμα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1896.

Ὁ Χατζῆ Μιχάλης ἦταν ἓνας ἄν- δρας ψηλός, παλλῆμαρ ἀνυχορῶμένο ἀπὸ νεὸς ἀκόμα, ὅταν ἐγχοτάσε κατὰ τὸν Τούρκον, γιὰ τῆς πιὸ ἀσή- μαντες ἀρκετῆς.

Στὰ 1861 ἦταν φιλικωμένος στὸ φροῖφι τὸν Χανῖον, ὡς ἔπλοπος, γιὰ τὰ ἐπαναστατικὰ τὸν φρονημάτα. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀποφασίσε νὰ δραστηριο- τηθῶντας ἀπὸ τῆς ἐπάλξεις, ἀν καὶ τὸ φροῖφι ἦτανε ψηλὸ καὶ γύφω- γῶς εἶχε μιὰ πολὺ βαθειὰ τάφρο.

Τὸ φροῖφι τῶν Χανῖον, ὅπως καὶ ἐκείνη τῆς Ρεθύμνῃς καὶ τοῦ Ἡρακλείου ἔχουν χτισθεῖ ἀπὸ τοὺς Βενετούς. Τὰ φροῖφια, αὐτὰ εἶνε πολὺ ἀδύνατα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, ἰσχυρότατα ὅμως ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐρησῆς.

Τὸν Χατζῆ Μιχάλη, ὅμως, δὲν τὸν τρώμαζε τὸ ἔθος τοῦ φρο- οῖφι. Γι' αὐτὸ συννονήθηκε μὲ μερικοὺς φίλους του, ἀπὸ τοὺς Λάκκους, νὰ τὸν περιεῖνον σὲ μιὰ ἀκρῇ τοῦ φροῖφι. Μόλις ἐ- κείνοι μαζεῦτηκαν τὰ μεσάνυχτα ἐκεῖ, ὁ Χατζῆμιχάλης πῆδησε τὸ φοβερὸ ἐξείνο πῆδημα, ποὺ καὶ νὰ τὸ σκεφθῇ κανεὶς ἀνατριχιάζει. Οἱ φίλοι του τὸν σηκῶσαν, μὲ τὸ πῶδι τσακισμένον, τὸν ἔβαλαν ἀπὸ σ' ἓνα μουλάρι καὶ τὸν πῆγαε στους Λάκκους.

Κ' ἔπειτα ἀπὸ πέντε χρόνια, ὁ Χατζῆ Μιχάλης ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς κριωτέρους ἀρχηγούς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1866, τῶν ὁποῖα δια- κριθῆκε γιὰ τὴν φροῖφια καὶ τὴν μετροπολιτάειά του.

Τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια τὸν ἀποκαλοῦν :

«Ὁ Χατζῆς ὁ γνωστῆς»

Τὸν ἐπαινοῦν δὲ γιὰτὶ προσπαθοῦσε νὰ σῶῃ τὴν ζωῆ τῶν αἰχ- μαλώτων Τούρκων καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τῆς φρικαλεότητες.

Ἐντελῶς διάφορος ἀπὸ τὸν Χατζῆ-Μιχάλη ἦταν ὁ ἄλλος ἥσως τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1866, ὁ Κριάσης. Αὐτὸς καταγότανε ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τοῦ Σελίνου, ἦταν κοντός καὶ παχῆς, οἱ δὲ σύγγρονοι τὸν λέγανε :

— Λιοντάρι μὲ μορφή ἀνθρώπου !»

Ὅταν ἀρχίσει ἡ μάχη, ὁ Κριάσης ἄφανε δυνατῆς κραυγῆς καὶ ἀδοῦσατε κατὰ τὸν Τούρκον, ἀδιαφο- ρώντας καὶ περιφρονώντας τῆς σφαῖρες.

Κ' ἡ ἀλήθεια εἶνε, πὸς σφαῖρα δὲν τὸν ἀγγίξε, καὶ πέθανε λίγα χρόνια μετὰ τὴν ἐπανάστασι, πρόσφραγς στὴν Ἀθήνα.

